

מאמר דניאל

העלון טעון גניזה, אין לקרוא בזמן התפילה!

פרשת וארא

זמני השבת

ר"ת	יעיאת שבת	כניסת שבת	הזמנים ליום שבת "ארץ התמים"
18:17	17:43	16:31	ירושלים
18:12	17:39	16:47	ת"א
18:12	17:39	16:47	חיפה
18:16	17:42	16:51	באר שבע

שבת שלום ומבורך!

"ותעל הצפרדע ותכס את ארץ מצרים" (שמות, ח, ב) - כל מצרים סבלו עד שפרעה קרא למשה ולאהרן **"ויאמר העתידו אל ה' ויסר הצפרדעים ממני ומעמי ואשלחה את העם ויזבחו לה'."** ובעבר היתה מלחמה בין כוש לבין מצרים על הגבול וממכת הצפרדע היה ניתן לדעת היכן הגבול נגמד כי המכה היתה עד גבול מצרים (אנכי נגף את כל גבולך בצפרדעים) עד הגבול, ונקשה קושיה, אם הצפרדעים כבר סימנו את גבול מצרים וזה פתר את עניין הגבולות בין מצרים לכוש, אז מדוע שוב פעם כתוב במכת הארבה **"ויעל הארבה על כל ארץ מצרים וינח בכל גבול מצרים"**. שכן הארבה מודגש כאן שהיה רק בגבול מצרים להדגיש שבמכה זאת שוב פעם סומן הגבול במצרים. ומדוע? הרי כבר במכת צפרדע סומן הגבול ומדוע שוב? אז כתוב בתהילים **"ויך פגנם, ותאנתם וישבר עץ גבולם"** כלומר הברד שנתן ה' יתברך שבר את הגבול וטישטש את הגבול של מצרים. לכן המכה הבאה אחרי הברד (שהיא ארבה) על הדרך מלבד העונש הגדול למצרים, גם סימנה שוב את הגבול מחדש. ולעניין הצפרדעים, כתוב **"ויצעק משה אל ה' נאמר - לשון צעקה, ומפורש שבגלל שהמתפלל צריך שישמיע לאוזניו והצפרדעים היו מרעישים בקול לכן צעק משה שישמע את תפילתו באזניו."**

דבר נוסף, אנו רואים שבמכת דם, מי שמכה את היאור לא היה משה אלא אהרון אחיו, מפני שמשה רבנו ניצל הרי מהיאור כאשר בתיה בת פרעה לקחה אותו. לכן מידת הכרת הטוב היא - שמשה לא יכה אותו. וגם בעפר לא הכה משה (שהרי הוא הטמין את המצרי בחול). אבל אפשר לשאול קושיה, הרי לחול ולמים (הם דומים) אין רגשות. אז מה יש להכיר לדומם הכרת הטוב? התשובה היא שישנה חשיבות רבה להכיר טובה תמיד ולא להיות כפוי טובה, כי אם אין לך הכרת הטוב לדומם, יתכן מאוד שחוסר הכרת הטוב לדומם תפתח אצלך בפנימיות חוסר הכרת הטוב גם לאנשים. ואמרו חז"ל **"הקדושים כול הכופר בטובתו של חברו סופו לכפור בטובתו של מקום"**. והכרת הטוב גם לדומם, מטהרת ומזככת את ליבו ומידותיו של האדם וגורמת לו להתעלות בעבודת ה', ומתוך שהאדם מכיר בטובת חברו, סופו להגיע לידי הכרה בטובתו של ה' יתברך.

אך הנהגה של הכרת הטוב ראינו גם אצל יעקב אבינו שכאשר נפגש עם פרעה, יעקב בירכו שנאמר **"ויברך יעקב את פרעה"**. ורש"י פירש שיעקב בירך את פרעה שיעלה הנילוס לרגליו. והינה רואים בברכה זו גם הכרת הטוב וגם מידה כנגד מידה, שהרי פרעה העלה את בנו יוסף מעבדות למלוכה, מהבור להיות משנה למלך, ולכן מידה כנגד מידה כך יעלה הנילוס לקראתו.

ולעניין מה שחז"ל הקדושים אמרו (כל הכופר בטובתו של חברו סופו לכפור בטובתו של מקום) הינה גם פרעה כפר בטובתו של חברו (יוסף) שהרי שכח מכל הטוב שיוסף עשה למען מצרים, ובסוף כפר גם בטובתו של מקום (כפר בה'). פרעה אמר למשה **"מי ה' אשר אשמע בקולו, לשלח את ישראל"**. ומידה כנגד מידה פרעה קיבל עונש קשה מאוד. אם נסתכל היטב, המילה **"אשר"** לכאורה מיותרת. פרעה יכל היה להגיד **"מיהו ה' שאשמע בקולו?"** ועל המילה **"אשר"** שאמר פרעה, ה' העניש אותו מידה כנגד מידה. פרעה אמר מי ה' אשר אשמע בקולו? ה' אמר, **"עתה תראה את אשר אנעשה לפרעה"**. **"אשר"** עולה בגימטריה 501. ה' שלח לפרעה מידה כנגד מידה, עשר מכות שסימנם הוא: דצך עדש באחב שהם בגימטריה בדיוק = 501.

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

שמעון בן עיישה יצחק בן רחל דוד בן נטע יקותיאל בן שושנה דוד בן אוריט אליהו בן רחל	גרשון בן רחמה אהרון בן חזלה חי בן ירדנה חנניה בן אסתר יהושוע בן תמו יוחנן בן בסקי נתנאל בן אורלי ישראל בן נזי יעקב בן סעידה	אורלי בת סעידה נוריה בת נעימה קוקב בת אביגיל אינס בת מרים חדווה בת מסעודה ציפורה בת רבקה ז'נין בת מזל שרה בת זילפה סוזן בת מסעודה שרה בת חנינה אליס עיישה בת סימי
---	---	---

"בני אדם רחוקים מהבורא ואינם משגיחים בקרבתו רק מחמת הרעש וחוסר יישוב הדעת" (רבי נחמן מברסלב)

2 אָנאָ

3 אָנאָ

4 אָנאָ

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	ד' שבט	שישי	שבת	ו' שבט
פטירת הצדיקים: ר' משה יהושע לייב דיסקין ר' נתן אדלר הכהן ר' יצחק כדורי	פטירת הצדיק: ר' משה שיק (מהר"ם שיק)	פטירת הצדיקים: ר' משולם זושא מאנפולי ר' שמחה בנימין מוורקי ר' יוסף משאש	פטירת הצדיק: ר' יוסף מאמשינוב	פטירת הצדיקים: ר' ישראל אבוחצירא-בבא סאלי ר' ישראל נסטאניב ר' עזרא יוסף שעיו	פטירת הצדיקים: ר' חיים דוד חזן ר' יהודה אריה לייב מגור	פטירת הצדיקים: ר' דוד חיים (נכד בן איש חי) ר' יצחק משה פרייה ברכת לבנה בערב		

מתורתו של הרב הגאון יורם מיכאל אברג'ל

אמרי נועם

בצור ירום

"לכן אמור לבני ישראל אני ה' והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים, והצלתי אתכם מעבודתם, וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדולים, ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלקים וידעתם כי אני ה' אלקיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים (שמות ו, 1-2). בשורת הגאולה שבפסוקים אלו מתחלקת לארבעה חלקים שבהן ארבע לשונות של גאולה: א. "הוצאתי..." ב. "ההצלתי..." ג. "וגאלתי... ד. ולקחתי..." ומבאר הרב הקדוש ר' שלמה אפרים זיע"א בספרו "כלי יקר" (פרשתנו שם), שארבע גאולות אלו הן כנגד ארבעה דברים שעברו על אבותינו במצרים, וכולן כבר נזכרו בגזירת הגלות שאמר הקב"ה לאברהם אבינו בברית בן הבתרים: "ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה". (בראשית טו, ג).

גזירת "כי גר יהיה זרעך" משמעותה שעם ישראל יהיו שפלים בין הגויים כדרך הגר שהוא שפל, וכמו שאמר יעקב אבינו "עם לבן גרתי" (בראשית ל, ב), ומפרש רש"י – "לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר". וגזירת "בארץ לא להם" משמעותה שתסתלק ותסתתרו מהם השכינה הקדושה, על דרך מאמר חז"ל (כתובות ק"ב), "כל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה". וגזירת "ועבדום" משמעותה שלא די שיהיו שפלים כגרים אלא גם שישעבדו אותם כעבדים (כי סתם גר אינו עבד). וגזירת "ועינו אותם" משמעותה שלא רק שישתעבדו בהם כעבדים אלא גם יענו אותם. (כי סתם עבד לא מענים אותו בחינם). ואומנם, פשוט הדבר שיכל הקב"ה לגאול את עם ישראל מכל הגזירות ברגע אחד, אולם הקב"ה לא עשה כן אלא גאל אותם מעט מעט בהדרגה, כי כן חפצו יתברך שגאולתם של ישראל לא תבוא להם בפעם אחת אלא בהדרגה כדי שנפושם תוכל להסתגל לגאולה ו"לעכל" אותה נכון, ולא יבהלו ממנה. וכן מסופר (ברכות פ"א, ה"א) שפעם הלכו יחידיו ר' חייא הגדול ור' שמעון בן חלפתא בבקעת ארבל קודם שהאיר היום, וראו כיצד השחר מתחיל להאיר אט אט עד שנעשה אור יום. ואמר רבי חייא לרבי שמעון בן חלפתא שכמו שהאור היום לא מאיר ברגע אחד אלא מעט מעט, כך גאולתם של עם ישראל מן הגלות לא תבוא ברגע אחד..

ואומר האור החיים הקדוש שלעולם לא ייטיב ה' לצדיק בזה העולם, כלומר הצדיקים נועד להם שיסבלו, מיום שחרב בית המקדש נגזר על בתייהם של הצדיקים שיסבלו, כמו שהשכינה נודדת גם הם נודדים. מי שאינו סובל סימן שהוא איננו צדיק. אין מצב כזה של שני שולחנות, גם רבי שקיבל שני שולחנות, אומרת הגמרא (בכתובות ק"ד ע"א) שבשעת פטירתו זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה ואמר "דיבונן של עולם גלוי יודוע לפניך שיגעתי בעשר אצבעותי בתורה ולא נהנתי אפילו באצבע קטנה, יהי רצון מלפניך שיהא שלום במנוחתי". יצתה בת קול ואמרה "יבוא שלום ינוחו על משכבותם" (ישעיהו נ"ז). וכך כתב עליו ר' צדוק הכהן מלובלין (בספר פוקד עקרים – אות ד') "ואף על פי שהיה לו עושר עצום וכל מיני חמדות והנאות עולם הזה, בכל התפשטות הנאותיו לא היה שום הנאה לגרמיה ביציאה מהקודש, וזהו שורש קדושת יעקב, וכן כתבו גורי האר"י שהיה ניצוץ יעקב אבינו עליו השלום."

ומכל זה אנו לומדים שהקב"ה לא נותן לצדיקים עולם הבא עד שהוא מנקה אותם מכל וכל כאן בעולם הזה. "בראשית ברא אלקים את השמים" (בראשית א') קודם כל הוא בורא להם את השמיים, ואחר כך אם נשאר עודף הוא נותן להם לחיות עם העודף כאן בארץ. ויעקב כאמור סבל יסורים מאה ושלושים שנה, ובזה הקב"ה גמר לבנות לו את הבית שלו, ואחר כך הוא קיבל שבע עשרה שנה שבהם הוא חי חיים טובים שנאמר "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה". (בראשית מ"ז), שחי אותם בנחת, והשבתים סביבותיו ובני בניו פרים ורבים, ועיניו רואות וליבו שמח ואין שטן ואין פגע רע, זה מה שהוא חי. ומה עם השאר? "מעט ורעים היו... ולא השיגו את ימי שני חיי אבותי בימי מגוריהם" (שם). אברהם אבינו הזדכך בניסיונות, יצחק בעקידה, אבל יעקב ביסורים. לאברהם אבינו לא היו יסורים וכל ימיו הוא היה שמח, שום יסורים לא נגעו בו, הוא היה בריא, אולם אדרבה אבן טובה היתה תלויה בצווארו של אברהם אבינו שכל חולה הרואה אותו מיד מתרפא (ב"ב ט"ז ע"ב). וגם יצחק אבינו ב"ה היה בריא כל ימיו, לא היו לו יסורים (מלבד כמה דקות של יסורים בזמן העקידה). אבל יעקב אבינו סבל יסורים, לכן יעקב הוא הנחיר שבאבות ולכן עם ישראל יצא דווקא מיעקב, ולא מאברהם ויצחק. "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצריימה" (שמות א') "אלה בני יעקב" (בראשית ל"ה) הכלל אודות היסורים שקיבל. (חלק א' פרק א', עמ' 152).

הליכותיו והנהגותיו בקודש של סידנא בבא סאלי

לסידנא בבא סאלי הקדוש יש הילולה בשבוע הבא (ביום חמישי, ד' שבט). רבים הסיפורים הגדולים על הצדיק בבא סאלי, אך הפעם נביא מעשה אודות ליבו ורוח קודשו של הצדיק. מספרים שבבודיני היה גר חזנו של בבא סאלי – ר' יוסף דהאן זיע"א – אחיו של רבי יחיא דהאן זיע"א, ונכדו של מרן אבירי יעקב זיע"א. חזן זה היה עני מרוד אך בעל ביטחון עצום בבואו עולם. מספרים שפעם אחת נדחק ר' יוסף ולא היתה לו פרוטה לפרוטה כדי להכין צרכי שבת. במר ליבה באה אליו אשתו בליל שישי ואמרה לו "מחר שבת, ואין לנו מאומה לכבוד שבת". השיב לה ר' יוסף שאין בכיסו פרוטה בכיס. בנתיים, אצל הצדיק הקדוש בבא סאלי, הגיעו אורחים נכבדים מאוד ומיד אירגנו עבורם סעודה נכבדת, בבא סאלי ראה ברוח קודשו כי ביתו של ר' יוסף ריק מכל, וראה שרבי יוסף בצער גדול. הוא שלח מיד שליח שיקרא לו. ר' יוסף הגיע לסעודה ושמח יחד עם האורחים ובסיום הסעודה, כל אחד מהמזמנים הנכבדים נתן לו מתנה הגונה. ר' יוסף חזר לביתו שמח וטוב לב שה' זימן לו כל צרכו, והוא ואשתו עשו את השבת בשמחה – שבת מלכים ממש.

והכל בזכות רוח קודשו של הצדיק בבא סאלי, ובזכות אהבת ישראל הגדולה שהיתה לו. בבא סאלי קבור בעיר נתיבות, ורבים פוקדים את קברו בכל ימות השנה ובפרט בהילולה שלו – ד' שבט, יש להדגיש – שחשוב מאוד לשמור על גדרי הצניעות והקדושה במקום זה.

רבנו הקדוש רבי נחמן מברסלב

רבי חייקל הקדוש – החזן של רבי נחמן מברסלב, ביקש מרבינו שיראה לו נשמה של נפטר, ורבינו ניסה להתחמק מהעניין ולא השיב לרבי חייקל בחיוב, "אתה עלול לפחד ולהשתגע מכך" אמר לו ר' חייקל "איני כל כך טיפש שאפחד". ורבי נחמן הזהירו על כך. רבי נחמן הראה לו נשמה של נפטר אחד ורבי חייקל הזדעזע ופחד, רבינו שאלו "האם אינך חכם מספיק אפשר להטעותו בדמיון?" וכך רבינו סילק ממנו את הפחד. עברה תקופה קצרה, כמה ימים לפני חג החנוכה נפטר האופה אשר גר ברחוב הסמוך לרבי נחמן. לאופה זה היה מנהג טוב, הוא היה עושה חסד עם חסידיו של רבי נחמן ועם רבינו הקדוש, רבי נחמן מברסלב, ונתן להם מאפים בזול לסעודת "מלוח מלכה". רבי נחמן קרא לר' חייקל "עתה הראה לך את נשמתו של האופה". והינה ראה רבי חייקל את הנפטר והפעם לא פחד כלל, והאופה ביקש מרבי נחמן שיזכור לו את החסד שעשה עימהם בעניין המאפים, וימצא לו תיקון לנשמתו הסכים רבי נחמן לעזור לו בעבור זה, ועזר לאותו אופה.. (שיח שרפי קודש א-שמט).

גם אתם יכולים להיות שותפים בזיכוי הרבים!

לקבלת העלון באיזור מגורייכם, ולהקדשת שם להצלחה, רפואה או לעילוי נשמת יקירכם ולהיות שותפים בזיכוי הרבים. צור קשר במס': 0523458725

הבעל שם טוב הקדוש

חסידיים רבים שהגיבו בשנת תקט"ז או תקי"ז לחוג את חג הפסח במחיצת רבם הקדוש הבחינו מיד בשוני הקיים. אם תמיד היו ההכנות לחג נערכות מתוך שמחה הרי שהפעם שרתה על פני הבעל שם טוב עצבות ומרירות. ליל הסדר היה בכל אותם שנים שעה של התעלות רוחנית עצומה כאשר הבעל שם טוב יושב בראש השולחן ופיו מפיץ מרגליות דברי תורה עמוקים ויפים. ואילו עתה, נתון היה בתוך עצבות שהעיבה על הרגשת האורחים. כלילה לאחר בדיקת החמץ קרא הבעל שם טוב לעשרה מתלמידיו וציווה עליהם לערוך תיקון חצות. הם הרגישו שמהוה רע עומד להתרחש, אולי יש גזירה שמרחפת על פני הקהילה ורק הבעל שם טוב רואה את אותה צרה בעיניו הקדושות. בעוד התלמידים עוסקים בתיקון החצות הגיע צעקה מאחד החדרים רבי צבי סופר הודיע כי הבעל שם טוב שוכב מוטל על הרצפה – מעולף. הבוקר האיר, התלמידים קיוו כי היום החדש יביא עימו גם מצב רוח חדש לרבם. אך פני הצדיק הוסיפו להיות חיוורות. הוא אף הוסיף לחסידים לכוון בתפילות באותן כוונות של הימים הנוראים וראש השנה. בסיום התפילה כינס הבעל שם טוב סביבו את תלמידיו והחל להשמיע בפניהם דברי תורה שנשבו סביב מידת הביטחון בה, הביטחון האמיתי הוא – שגם כאשר האדם אינו רואה שום מוצא ומבוא לישועה, הוא בוטח בה ומאמין בישועתו הקרובה. "עוד אמר – כי הביטוי לביטחון הוא השמחה. מאותו רגע, השתנו פניו של הבעל שם טוב, החסידים היו מבולבלים מאוד ולא הבינו מה מתרחש. הבעל שם טוב הלך למקווה בשמחה רבה, ולאחר מכן עסקו באפיית המצות, וכאשר הגיעה זמן תפילת מנחה, הזכיר הבעל שם טוב לתלמידיו לכוון בתפילות המיוחדות לראש השנה. תפילת ערבית של החג (פסח) נערכה בדביקות רבה. ליל הסדר הגיע, התלמידים הסבו סביב השולחן וציפו להסברים ולדברי תורה נפלאים מרבים, אך הפעם, הבעל שם טוב לא הרים את עיניו מן ההגדה כלל, הוא רק קרא מן הכתוב ולא פסק לרגע מקריאת ההגדה, (שנים קודמות לכן היה הבעל שם טוב מפרש ומפלפל בסיפורים ודברי אגדה על ההגדה) אך הפעם היה שונה מאוד, הדבר עורר את סקרנותם ודאגתם של החסידים. לפתע, חייך הבעל שם טוב ושמח שמחה גדולה "ברוך הוא וברוך שמו הגדול, שגם עמו הם בבחינת ישראל, ופועלים יותר מאשר ישראליק – בעל שם טוב." שמחה גדולה הציפה את החסידים, הם הבינו שהגזירה הקשה התבטלה, אך לא הבינו כיצד התבטלה הגזירה ומי הם אותם אנשים שהצליחו לבטלם אם לא רבם. ואכן הבעל שם טוב החל לספר "בערב חג הפסח, נגזרה גזירה קשה על אחד הכפרים, הגויים האכזרים החליטו לשליל פסח הם מתנפלים ומכלים זעמם על היהודים, ניסיתי לעודד רחמי שמיים וביקשתי גם את עזרתכם בתפילות אך כל מעשי ומעשיכם לא הועילו לביטול הגזירה." "ולכן החלטתי להיאחז במידת הביטחון ובשמחה. ליל הסדר, ראיתי שהגזירה עומדת להתרחש, ולא ידעתי מרגוע, אך לפתע באמצע ההגדה, השתנו פני הדברים מן הקצה אל הקצה. באותו כפר ישב לשולחן הסדר זוג חשוך בילדים, האיש הוא חסיד שלנו שאין לו ידיעות גדולות בתורה אך תמים במעשיו ובאהבתו לה', הוא ישב עם רעייתו והם קראו את ההגדה, וסיפר לה את מעשי המצרים. וכשהגיעו ל "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו" פרצה האישה בבכי, "אילו היה הקב"ה מזכה אותי בכך הייתי נוהגת עמו אחרת, לא הייתי מאפשרת לאיש לפגוע בו" והמשיכה האישה לשאול "איפה מידת הרחמים של ה' איך יכול היה לאפשר ככה למצרים לעשות?" והבעל היה מנסה כל שניה להצדיק את מידת הדין של ה' ואת מעשיו, ולהסביר לרעייתו שכל מעשיו של ה' הם בבחינת רחמים וצדק, והאישה היתה טוענת לכיוון השני, כך התנהל וויכוח גם בעולמות העליונים, ברגע שהאישה היתה מעוררת רחמים על עם ישראל, מליצי היושר בשמיים דיברו טוב בעדם ומנגד עמדו המקטרגים וקיסרגו על היהודים שיש בכפר. המשיך הבעל שם טוב לספר "ובכוח הרביעית נסתמו כל טענותיו של הבעל "הצדק איתך" אמר לרעייתו, "הקב"ה אכן צריך לרחם יותר על בניו" ומכיוון שהיו תחת השפעת יין, קמו הזוג והחלו לרקוד ולשמוח, ובאותו רגע, קיבלו בשמיים את דברי הסגנונה של האישה הכפרית, וכאשר החלו לרקוד הזוג היתה גם שמחה בעולמות וגם אני שמחתי מאוד ומוכן שהגזירה על הכפר התבטלה." החסידים היו מרותקים לסיפור, וכל כך רצו לראות ולהרגיש גם במתרחש, "החזיקו כולם במטפחת ועצמו את עיניהם." התלמידים מהרו לצייט ופתאום ראו הכל בעיני רוחם את הבעל ורעייתו רוקדים בשמחה גדולה ועצומה על גאולת ישראל ... וכך התבטלה לה הגזירה, לימוד סגנונה על ישראל..

הרב הגאון הרב ישראל אברג'ל שליט"א

עוד בחשיבות ההשכמה בחשק והתלהבות דקדושה, אמרו בגמרא הקדושה (ברכות יב): אמר רבי אבהו בן זוטרי אמר רבי יהודה בר זבידא: ביקשו לקבוע פרשת בלק בקריאת שמע, ומפני מה לא קבעוה? משום טורח ציבור. מהי טעמא? אילימא משום דכתיב בה "אל מוציאם ממצרים" (במדבר כג,ב) – לימא פרשת רבית (שם כה,לה-לח) ופרשת משקלות (ויקרא יט, לה-לו) דכתיב בהן יציאת מצרים – אלא אמר רבי יוסי בר אבין: משום דכתיב בה האי קרא "כרע שכב כארי וכלביא מי יקימנו" (במדבר כד,ט) (ופירש רש"י בשבכך ובקומך – שהקב"ה שומרנו בשכבנו ובקומנו לשכב שלמים ושקטים כארי וכלביא). וכתב על זה בספר דברי חיזוק (בראשית עמ' קסא) וזה לשונו "אמרו חז"ל הקדושים שבנעצם כל יהודי היה צריך לומר בכל יום חוץ מפרשיות קריאת שמע הנאמרות בכל יום, עוד פרשה שלימה – פרשת בלק, תוספת של קרוב למאה פסוקים, ורק משום טירחא דציבורא לא תיקנו לומר כן, אבל בעצם רבותינו הקדושים ע"ה הבינו שבכל העולמות העליונים והתחתונים רוצים שיהודי יאמר פרשת בלק בכל יום בבוקר ובערב, ומה הטעם? מפני שכתוב שם הפסוק "הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא" (לפי גירסת המהרש"א שם). כלומר רבותינו הקדושים מלמדים אותנו שענין ההשכמה של התגברות כארי, של הן עם כלביא יקום, התחלת היום באש, בהתלהבות, בזריזות, ובאהבה, זה לא איזה עניין טפל או איזה שהוא עניין, אלא זה היסוד של היהדות "וישכם אברהם בבוקר" (בראשית כג,ב) "מראש צורים אראנו" (במדבר כג,ט) ההתחלה הראשית הראשון זהו ההתחלה של יהודי, וזה צריך בעצם לחזור ולומר בכל יום, ורק משום טירחא דציבורא לא תיקנו לומר כן. ע"כ. (חלב הארץ, חלק ראשון, עמ' 65-66).

הרב הגאון שלום ארוש שליט"א

זהו דבר שכל אחד מרגיש – שכשכופרים בטובות שנעשה יש לו' צער גדול, ואין דבר שיותר מקומם אותו' מכפיות טובה. כל מי שעבר על בשרו ניסיון כזה, עם איזה אדם שכפר בטובות שנעשה לו, יודע היטב עד כמה זה ציער אותו, שלא מכירים בטובתו ועוד כופרים בה. על זה אמרו רבי עקיבא והילל הזקן, "שלא תעשה לחברך מה ששנוא עליך." יש מפרשים שחברך זה הקב"ה. אם כפיות הטובה היא הדבר השנוא עליך ביותר – צריך לראות שלא לעשות כן לקדוש ברוך הוא. כי כשאדם מתרחק מדרך השכל, זה מכניס את ה'. כי עוד לפני התורה והמצוות, אמור להיות שכל ישר – דרך ארץ קדמה לתורה, וההמשך לדרך ארץ קדמה לתורה – היא התורה והמצוות. ובאמת כל מי שילך בדרך השכל לפי בחינתו, אפילו אם הוא לא יודע תורה ומצוות סופו שיבקש תורה כי יבין שיש דרך השכל עליונה שצריך לקבלה מהבורא, כמו שהאבות הקדושים השיגו את כל התורה כולה בהתבוננות שלהם בדרך השכל.

רבנו יוסף חיים - הבן איש חי זצ"ל

"ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון לו לאשה"

אמר רבי אלעזר: לעולם ידבק אדם בטובים, שהרי משה שנשא בת יתרו, יצא ממנו יהונתן. אהרן שנשא בת עמינדב יצא ממנו פנחס. (בבא בתרא קט:). אמר רבא: הנושא אישה צריך שיבדוק באחיה, שנאמר (שמות ו) ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון, תנא: רוב בני דומין לאחי האם.
(שם קי:).

יש להבין איזה מסר רוצה רבי אלעזר להעביר באמצעות הוספת המילה "לעולם" שנראית על פניה כמיותרת, מספיק שהיה כתוב "ידבק אדם בטובים". ונראה לבאר שרבי אלעזר בא לומר חידוש עצום שלומדים ממשה רבינו, שגם אדם שנמצא בדרגת משה יראה להידבק באישה הבאה ממשפחה טובה ולא די בכך אלא יעשה מאמץ והשתדלות למצוא בת ישראל כשרה וחסודה. ראה מה שעלה בגורלו של משה שלמרות היותו צדיק וטהור, עד שקראו ה' "בכל ביתי נאמן הוא" ולמרות כל זאת לא עמדו בפני נכדו שבשעת מבחן פרש מדרך אבותיו להבלי עבודה זרה. אך יש לציין שפה, משה רבינו היה אנוס משום שהיה עליו לברוח ממצרים למדין, עקב פחדו שפרעה יהרוג אותו ולא היתה בידו אפשרות להינשא לבת ישראל ממצרים, ובעל כורחו נאלץ להתחתן עם בת יתרו ובבוא העת יצא נכדו יהונתן לתרבות רעה וצעד בעקבות סבו ונתמנה אף הוא לכהן לעבודת אלילים רחמנא ליצלן. וזהו שדדק רבי אלעזר לומר לעולם היינו בכל מצב או בכל דרגה גבוהה שיהיה האדם, תמיד עליו להשתדל להידבק באישה טובה.

מרן פאר הדור - הרב עובדיה יוסף זצ"ל

הנוטל ידיו שחרית, יברך קודם הניגוב על נטילת ידיים כדי שתחשב הברכה "עובר לעשייתו" וכדין נטילת ידיים שלפני הסעודה. וגם רבינו האר"י סובר כן, שראוי לברך קודם הניגוב, מפני שהרוח רעה נעקרת ומסתלקת לגמרי לאחר נטילת ג' פעמים. אולם אם אינו יכול לברך על נטילת ידיים שחרית בבית, מפני שהמקום אינו נקי, והברכה צריכה להיות במקום טהור, שנאמר "והיה מחניך קדוש" יברך לאחר הניגוב, ויסמוך בזה על מה שכתב מרן החיד"א בשם מהר"מ ניגורין, שאין הרוח רעה של שחרית סרה מעל ידיו, עד לאחר הניגוב. וכן דעת האחרונים רבים. ומכל מקום יש להסמיך את הברכה לניגוב עד כמה שאפשר. (יבי"א חג א, ז - ח/ט פה,א).

יש מי שאומר שאם אינו נוטל ידיו שחרית "מכלי" אפילו הכי יכול לברך על נטילת ידיים (אורל"צ ח/ב עמ' כא,ה) מ"מ למעשה, אין לו לברך אם נטל ידיו ללא כלי. (יבי"א ח/ט קח,א).

בתשעה באב וביום הכיפורים, בבוקר שקם משינתו נוטל ידיו ג' פעמים ויברך על נטילת ידיים, אך יזהר שלא יטול אלא עד סוף קשרי האצבעות כי מעיקר הדין אין צריך ליטול אלא עד סוף קשרי אצבעותיו, ומה שנוהגים בכל יום לרחוץ ידיים עד פרק הזרוע, מנהג בעלמא הוא. וכן הנכנס לבית הכסא לעשיית צרכו, מותר לרחוץ עד סוף קשרי אצבעותיו שלוש פעמים לסרוגין, וכל שכן שרוצה להתפלל שיש בזה משום "הכון לקראת אלקיך ישראל". (חזון עובדיה ימים נוראים עמ' שי).

מים ששהו תחת המיטה וישנו על המיטה נכון להחמיר שלא יטול ידיו במים אלו. וכן נכון להחמיר שלא לשתות ממים אלו. ובשעת הדחק, שאין לו מים אחרים, יטול ידיו במים אלו ויברך בשם ומלכות. (הלכה ברורה ח/א אות יד) ובבירור הלכה אות ה).

הרב הגאון ראובן אלבז שליט"א

מי שהוא בעל גאווה, עקשן ועומד על שלו - התורה לא יכולה לשכון ולהתקיים בו.מתי האדם עקשן ועומד על שלו? כשהוא ריק בתוכו. עקשנות נובעת מנחיתות. הוא חושב שעל ידי שיפגין קשיחות ועקשנות הוא יעשה רושם כאילו הוא "שוה", אך כשאדם מלא בתורה הוא לא נזקק לכך. התורה מרוממת אותו. כל כך טוב לו, הוא מלא סיפוק אמיתי, עד שאינו שם לב לענייני הבל של כבוד עצמי. לכן מי שיש בו תורה, מבטל את עצמו ומוותר לזולת. התורה הופכת את אישיותו של האדם, במבט חיצוני נראה כאילו התורה היא קשה וקשוחה, תובענית, דורשת מהאדם לקיים אותה, אך לאמיתו של דבר התורה כל כולה מידות טובות ומי שעוסק בה ניהיה בריאה חדשה - היא מעדנת אותו. מדבר - זו מילת המפתח של חיי התורה האמיתיים, זו מילת המפתח לשלום בית, בבית של תורה. מדבר פירושו הפקר. האדם צריך להרגיש שהוא כמדבר, נפשו כעפר לכל תהיה, יחשוב בליבו: מי אני שאתהלך כמו מצביא ומפקד בתוך הבית, מי אני שאדרוש דרישות ואקפיד על קוצו של יוד, מי אני שאתעקש ואעמוד על שלי מי אני שאעיר על כל דבר, מי אני ומה אני, הלא אני עפר ואפר כמדבר. יסוד הבית מושתת על כבוד הדדי ועל הבנה, על וויתור. אתה רוצה לחיות בכבוד מלכים? תתייחס אל האישה כמלכה. יש לך מלכה בבית! חז"ל (יבמות סב ע"ב) אמרו שיש לכבד את האישה יותר מגופו. היא קודמת לך. בכלי התקשורת מסיתים נגד החרדים ומנפנים במושגים של "כבוד האישה" ו "הדרת נשים" הם מאשימים את החרדים כאילו יש להם בעיה בתחום הזה. אך כדי לדעת אצל מי באמת יש כבוד לאישה והיכן יש הדרת נשים, אפשר לבדוק את הסטטיסטיקה, היא לא משקרת. בתים של תורה הם בתים יציבים ואיתנים והם מושתתים על כבוד הדדי ועל אמון, על "מכבדה יותר מגופו" האישה היא המלכה של הבית והיא הכתר. (משכני אחרך, במדבר, עמ' כ-כא).

העלון מוקדש לרפואת:

- צ'יצ'אן בן ביסקה
- חזלה בת חביבה
- אהוד בן רבקה
- דביר בן גאולה
- ויקטור בן שמחה
- מרים בת אסתר בלור
- ליטל בת אורנה חווה
- ראובן בן חנה
- מרדכי בן ג'ראן
- יוסף בן שושנה

העלון מוקדש להצלחת:

- מור אבי אוריאל בן ציפורה
- עזרא בן נאוה
- גיא בן איריס
- אלעזר בן כוכבה
- מרת אימי ויויאן בת נוריה
- בת חן בת עירית
- אליעד אליהו בן אריאלה
- בר ושרית ישראל
- יוסי בן אבישג

"עין חיים היא למחזיקים בה"

המעוניינים לסייע בהוצאות העלון ובזיכוי הרבים, מוזמנים ליצור קשר :
במספר: 0523458725 או במייל: mahamardaniel@walla.co.il

